

Fractie Van Beusekom/Vinkenburg
Fractie Tonnaer
Fractie Hoe?!
Hart van Hoorn

Gemeente Hoorn

Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

Contactpersoon

M. Bakelaar
Zaaknummer: 2227338

Hoorn, **13 MAART 2025**

**Onderwerp: Beantwoording artikel 36-vragen van diverse fracties over
Westfries Museum neemt afstand van Gouden Eeuw**

Beste mevrouw Gortzak en heer Vinkenburg, Tonnaer en De Meij,

Op 19 februari 2025 stelde u vragen naar aanleiding van het definitieve verslag van de klankbordgroep en het Ondernemingsplan Westfries Museum. In deze brief vindt u de antwoorden.

Artikel 36-vragen

Vraag 1 Het Westfries Museum heeft via klankbordgroepen besloten afstand te doen van de term 'Gouden Eeuw'. Hoe verhoudt dit zich tot de museumcollectie en de eerdere raadsbesluiten die juist gericht waren op de stadspromotie van de 'Gouden Eeuw'?

Antwoord

Het Westfries Museum heeft dit niet via klankbordgroepen besloten. De beslissing is genomen door het museumteam dat verantwoordelijk is voor het inhoudelijke beleid van het museum. De beslissing is genomen op basis van een zorgvuldige verkenning van de stand van zaken rond het gebruik van de term 'Gouden Eeuw'. Het voornemen om de term niet langer te gebruiken is voorgelegd aan een breed samengestelde klankbordgroep, die de plannen voor de vernieuwing van het museum van advies voorziet. Binnen de klankbordgroep was breed draagvlak voor het voornemen de term de 'Gouden Eeuw' niet langer te hanteren. Daarop heeft het museum dit definitief besloten.

Het Westfries Museum gebruikt niet langer de term de 'Gouden Eeuw' als algemene aanduiding voor de zeventiende eeuw. Wat niet wil zeggen dat het museum daarmee ook niet langer het verhaal over deze boeiende en dynamische periode uit onze geschiedenis vertelt. In tegendeel, met een aansprekende en gevarieerde collectie als troef, zet het museum er juist vol op in. Daarbij verrijkt het museum ons beeld van die tijd met nieuwe perspectieven en verhalen, die het resultaat zijn van nieuwe wetenschappelijke inzichten op basis van recent historisch onderzoek. Dat laat zien dat de zeventiende eeuw vele gezichten kende en het zeker niet alles goud was dat er blonk. De uit de negentiende eeuw daterende term de 'Gouden Eeuw' doet geen recht aan die complexiteit, dekt niet de lading van onze actuele kennis over die tijdsperiode en is daarom als algemene aanduiding voor de zeventiende eeuw niet meer geschikt.

De beslissing van het Westfries Museum is bovendien in lijn met de brede consensus die er in de geschiedwetenschappelijke- en museumwereld bestaat over het afstand nemen van de term 'Gouden Eeuw'. Ook het NBTC (Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen), verantwoordelijk voor de promotie van Nederland in het buitenland, gebruikt de term niet langer. De positionering 'Hoorn: verrassend compleet en soms compleet verrassend' vormt sinds 2023 de basis voor de marketing van Hoorn. Deze positionering sluit aan bij de ambitie 'Meer stad worden'. In 2024 is deze positionering vertaald in het communicatieconcept 'Hoorn heeft het', dat de raad in maart 2024 heeft vastgesteld.

Vraag 2 Waarom is het afstand nemen van de term 'Gouden Eeuw' niet voor besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad?

Antwoord

De gemeenteraad stuurt het museum niet direct inhoudelijk aan. Het maken van een inhoudelijke afweging van deze aard past niet bij de kaderstellende rol van de raad, maar binnen de autonomie en de professionaliteit van het museum. Zo wordt de raad ook niet inhoudelijk betrokken bij welke exposities er wel en niet mogen worden georganiseerd.

Vraag 3 Wie waren de leden van de klankbordgroepen die hebben geadviseerd over deze verandering in het museumconcept? Graag de namen. Welke deskundigheid hadden deze leden en wie heeft hen voor de klankbordgroep geworven en benoemd?

Antwoord

Het Westfries Museum heeft een diverse klankbordgroep van meer dan 30 deelnemers samengesteld, verdeeld over vijf werkgroepen. Deze groepen hebben advies gegeven over het algemene concept van het nieuwe museum en specifieke aspecten zoals toegankelijkheid, meerstemmigheid en publieksgerichtheid. De klankbordgroep bestond deels uit vertegenwoordigers van doelgroepen die het museum al bereikt (de meer traditionele museumbezoekers) en uit vertegenwoordigers van doelgroepen die het museum graag nog beter wil bereiken, waaronder jongeren, mensen met een hulpvraag en mensen met een bi-culturele achtergrond. Daarnaast waren ook professionals uit maatschappelijke geledingen zoals het onderwijs, sociaal domein, erfgoedinstellingen, maatschappelijke samenwerkingspartners (bestaand of beoogd) en ondernemers uit de horeca en marketing vertegenwoordigd in de klankbordgroep. De leden waren vrijwel allemaal afkomstig uit de Hoornse en West-Friese gemeenschap. Elke deelnemer bracht zijn/haar nuttige en professionele expertise mee voor de toetsing van de plannen. Uit dit proces is een structurele klankbordgroep van 12 personen samengesteld met afgevaardigden op bovenstaande terreinen. Het museum blijft haar plannen op deze wijze toetsen om aan te blijven sluiten bij bestaand en beoogd publiek.

Vraag 4 Heeft de zogenoemde kwartiermaker hierin een rol gespeeld? Graag een toelichting op wat de kwartiermaker precies heeft gedaan in zijn functie.

Antwoord

De kwartiermaker heeft als toenmalig voorzitter van Cultuur Hoorn kort deel uitgemaakt van de brede klankbordgroep.

Dit staat los van zijn rol als 'kwartiermaker' bij het museum, die hij pas later invulde. In die rol had hij de opdracht om voor de tweede helft van 2023 een publieksprogramma samen te stellen voor het leegstaande museum.

Een opdracht die hij met succes vervulde. Dank zij het door hem opgezette publieksprogramma slaagde het museum er in om tijdens de periode van noodgedwongen uitstel van de verbouwing een actieve en positieve bijdrage te leveren aan het culturele leven in de stad. Dit trok meer dan 10.000 bezoekers aan.

Tijdens en na deze opdracht was hij niet meer betrokken bij de klankbordgroep.

Vraag 5 Het museum is een gemeentelijke instelling. In welke mate acht het college het noodzakelijk dat dergelijk ingrijpende besluiten, zoals de wijziging van het "museale narratief" (*narratief is een deftig woord voor verhaal) door de gemeenteraad worden genomen?

Antwoord

Het college is van mening dat de weergave van de geschiedenis van de stad en regio in het Westfries Museum de expertise is van het desbetreffende museum en de daar aan verbonden professionals. De visie van het museum hierop is transparant en vastgelegd in diverse documenten, waaronder het aan de raad beschikbaar gestelde ondernemingsplan. Deze is verzonden in aanloop naar de besluitvormende raadsvergadering in september 2024 via de [Raadsbrief met reactie op vragen uit de commissie](#).

Ook is de visie in diverse presentaties en informatiesessies met de raad gedeeld.

Vraag 6 Kan het college uitleggen hoe het proces van terugkoppeling en besluitvorming via de klankbordgroepen is verlopen? Hoe is de gemeenteraad hierover geïnformeerd en bij het besluit betrokken?

Antwoord

De adviezen en suggesties uit de klankbordgroep zijn door het Westfries Museum verwerkt in het uiteindelijke ondernemingsplan, waarin de plannen voor het vernieuwde Westfries Museum in al zijn aspecten zijn uitgewerkt. Dit ondernemingsplan is met de raad gedeeld na de meningsvormende bespreking van 2 juli 2024 in de [Raadsbrief terugkoppeling toezeggingen over Westfries Museum](#) en in de [Raadsbrief met reactie op vragen uit de commissie](#) van september 2024.

Vraag 7 Welke gevolgen verwacht het college dat deze themaverandering zal hebben voor het toerisme en educatieve programma's die nu nog zijn gerelateerd aan de 'Gouden Eeuw'?

Antwoord

Het Westfries Museum gebruikt de term Gouden Eeuw niet meer, maar blijft inhoudelijk het verhaal vertellen over de dynamische zeventiende eeuw, zij het in een bredere context. Dit sluit niet alleen aan bij het curriculum van het onderwijs, maar ook bij trends in de toeristische promotie. Zo promoot het NBTC Nederland sinds enkele jaren niet langer in het buitenland met de slogan The Dutch Golden Age, maar met The Dutch Global Age en The Dutch Era. Door deze keuzes blijft het verhaal over de voor Hoorn belangrijke zeventiende eeuw ook voor nieuwe generaties en toeristen 'bij de tijd'. Dit komt de kwaliteit van de educatieve programma's en de toeristische promotie van de stad, waarin met name op nieuwe, jongere doelgroepen wordt ingezet, zowel landelijk als internationaal enkel ten goede.

Vraag 8 Hoe ziet het college de toekomst van de stadspromotie nu het centrale thema van de 'Gouden Eeuw' verdwijnt? Worden er nieuwe thema's of strategieën overwogen en wie maakt deze keuze?

Antwoord

De positionering 'Hoorn: verrassend compleet en soms compleet verrassend' vormt sinds 2023 de basis voor de marketing van Hoorn. Deze positionering sluit aan bij de ambitie 'Meer stad worden'. In 2024 is deze positionering vertaald in het communicatieconcept 'Hoorn heeft het', dat de raad in maart 2024 heeft vastgesteld. Verder verwijzen wij u graag naar het voorstel over de meerjarenplanning van de marketing van Hoorn dat op 18 maart 2025 in de commissie besproken wordt. Hierover bent u op dinsdag 4 maart 2025 tijdens een informatieve sessie geïnformeerd.

Vraag 9 Wat zijn de verwachte financiële en operationele gevolgen van deze wijziging in het museale concept voor het Westfries Museum en de gemeente Hoorn?

Antwoord

Er zijn geen negatieve financiële dan wel operationele gevolgen van het nieuwe museale concept voor het Westfries Museum. Er zijn alleen maar positieve financiële gevolgen, in de zin dat fondsen het nieuwe concept omarmen en de realisatie ervan financieel steunen. Ook zal het publieksbereik groter worden, met een verwachte groei van 55.000 naar 70.000 museumbezoekers per jaar.

Vraag 10 Zal het ondernemingsplan van het museum, waarin onder meer wordt gesproken over een stijging van de personele lasten, nog afzonderlijk aan de gemeenteraad ter besluitvorming worden voorgelegd? Is de toename van de personele kosten conform de CAO Museum, CAO gemeenten of het gevolg van een uitbreiding van het aantal museummedewerkers?

Antwoord

De gemeenteraad gaat niet over de bedrijfsvoering van het museum. Het maken van organisatorische keuzes past niet bij de kaderstellende rol van de raad. Bovendien is er geen sprake van een uitbreiding van het aantal museummedewerkers. Hoewel het vernieuwde Westfries Museum bijna 40% groter zal zijn, denkt het museum het nieuwe museumbedrijf met ongeveer dezelfde formatie te kunnen draaien, zelfs ietsje minder. Om dat mogelijk te maken is er een verschuiving naar wat zwaardere functies met meer eigen verantwoordelijkheid. En dat vertaalt zich in een geringe stijging van de salariskosten. Dat is nodig omdat we het museum niet alleen professioneler, maar ook ondernemender in de markt willen zetten.

Vraag 11 Zijn tijdens de sluiting en verbouwing van het museum medewerkers elders binnen de gemeentelijke organisatie werkzaam? Zo ja/nee, graag een verklaring.

Antwoord

Het Westfries Museum heeft geanticipeerd op de periode van sluiting van het museum door de goed ontvangen publiekspresentatie 'Ontdek het Verhaal van Hoorn' op te zetten en daarmee ook de Statenvoorplaats voor publiek toegankelijk te maken. Deze activiteit wordt mogelijk door de inzet van de balie-medewerkers van het museum en de vrijwillige gastvrouwen en -heren, die het museum op deze manier aan zich kan blijven binden. Deze collega's kunnen dus ook tijdens de periode van sluiting hun functie blijven uitoefenen. De rest van de museale organisatie heeft de handen vol aan de verbouwing en herinrichting van het museum en het beheer van de collectie.

Vraag 12 In antwoord op eerdere Art. 36-vragen liet het college weten het wenselijk te vinden de verzelfstandiging van het museum te verkennen. Hoe verhoudt deze wens zich tot het ondernemingsplan van het museum en dan met name tot de stijging van de personele lasten?

Antwoord

Het ondernemingsplan is de basis voor de toekomstige exploitatie van het vernieuwde Westfries Museum. Het college heeft aangegeven een verkenning naar de verzelfstandiging te willen starten wanneer het vernieuwde museum is geopend en dynamiek van de exploitatie helder is. Indien die dynamiek in lijn is met het ondernemingsplan zal dit één van de logische onderleggers zijn voor die verkenning.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hoorn

de secretaris

de burgemeester